

Projektbeskrivelse

Stendampen: Værker til gruppeudstillingen De Tabte Runesten

Jeg skal producere en serie nye værker, som skal vises i gruppeudstillingen *De Tabte Runesten* på Rundetårn. Udstillingen er kurateret af kuratorgruppen *Kællingstenen* og står i fra 21/6 – 24/8 2025. Udstillingen tager afsæt i 9 runesten, som gik tabt ved Københavns brand i 1728, og i de fortællinger, som dermed også gik tabt. 9 kunstnere er inviteret til hver at arbejde med en af runestenene.

Jeg er inviteret til at arbejde med Avnslev-stenen, og vil lave en skulpturgruppe, et tekstværk og en performance. Avnslev-stenen blev sendt til København fra Avnslev på Fyn omkring 1652 på foranledning af Frederik III og oldtidsforsker Ole Worm, som anså runestenene for den ældste danske litteratur. En række lensmænd fik i kongebrev besked på at sende ca. 70 lokale runesten til København med henblik på at samle dem i bibliotekssalen i Rundetårn – den samme bibliotekssal som i dag huser Rundetårns skiftende udstillinger. Kun 11 af de 70 sten nåede dog til hovedstaden, og de kom aldrig så langt som til bibliotekssalen, men blev opsat ved Trinitatis Kirkegård, nedfor Rundetårn, hvor de stadig stod da København brændte i 1728. Hvad der præcis skete med stenene under brænden er uvist. Måske gik de til grunde i flammerne, da granit ikke tåler høje temperaturer – og hvis de klarede skærene, kan de meget vel være blevet brugt i byens genopbygning. Allerede på Worms tid var Avnslev-stenen et fragment og kun dele af dens runer var bevaret. Der findes 4 forskellige tegninger af stenen fra dengang, som til sammen kan give et nogenlunde billede af hvad der formentlig har stået: ”... står denne sten. Ro... satte ... og Roulv gjorde ...”

Disse få ord antyder en tekst, som allerede dengang var på vej mod opløsning. I mine værker vil jeg fantasere videre over dette aspekt ved stenen og skrive en science-fiction og folkløse-inspireret fortælling om stenens opløsning under branden og efterfølgende skæbne. I min fortælling opløses stenen i flammerne til en damp, som hvirvler op over hustagene, mens de ædes af flammerne. Dampen slutter sig til skyerne, rejser med vinden langt ud over byens grænser og finder efterhånden hvile i et birketræ. Dengang var birkens bark som ubeskrevet papir, blank og hvid, og stendampen satte sig i træet som en skrift. Den blev til de sorte striber vi i dag kender birken for. Nogle gange kan man endda se denne vilde skrift i birkens grene – som vildtvoksende og redelignende heksekoste, der vejrer i vinden.

På baggrund af denne fortælling vil jeg skabe tre skulpturer bestående af to elementer: Bronzeafstøbninger af heksekoste fra birk som placeres i langebenede stativer af birkegrene. Heksekoste er galler af svampe, som fx Heksesæg-dug, der er yderst almindelig i ældre Dun-Birk. Jeg vil aliere mig med en arborist, som kan klatre op i de høje træer og skære både grene og heksekoste ned.

Stativerne til bronzeafstøbningerne udformes så de rejser sig over gulvet i forskellige højder. På træbenene vil jeg lave inskriptioner af den tekst, som oprindeligt stod på Avnslev-stenen. Min fortælling om stenens opløsning, som jeg skitserede ovenfor, vil være tilstede i udstillingen på to måder: For det første som en printet tekstværk, publikum kan tage med, og for det andet som en performance, hvor jeg opfører teksten live.

Foruden jeg selv deltager følgende kunstnere på udstillingen: Camilla Brogaard, Frida Retz, Georg Jagunov, Ida Kvetny, Louise Vind Nielsen, Kristoffer Ørum, Olivia Rode Hvass og Sidsel Bonde.

Kuratorgruppen *Kællingstenen*, som står bag udstillingens koncept, består af Ida Hørlyck, Emma Raun og Nina Fjordbak. I 2023 kuraterede de min soloudstilling og performance ”*vidste hun noget om skoven*” og i 2024 står de bag eventrækken CYPRIANUS RADIO i Rebild og Jammerbugt kommuner.

Jeg håber meget at I kunne have lyst til at støtte mit arbejde til denne udstilling og håber at høre fra jer. I kan se og læse mere om mit arbejde på min hjemmeside www.louisandrejorgensen.dk

Mvh. Louis André Jørgensen